

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«АГРОІНЖЕНЕРІЯ»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агроінженерія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною «якість освітньої програми». Всього опитано **26 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

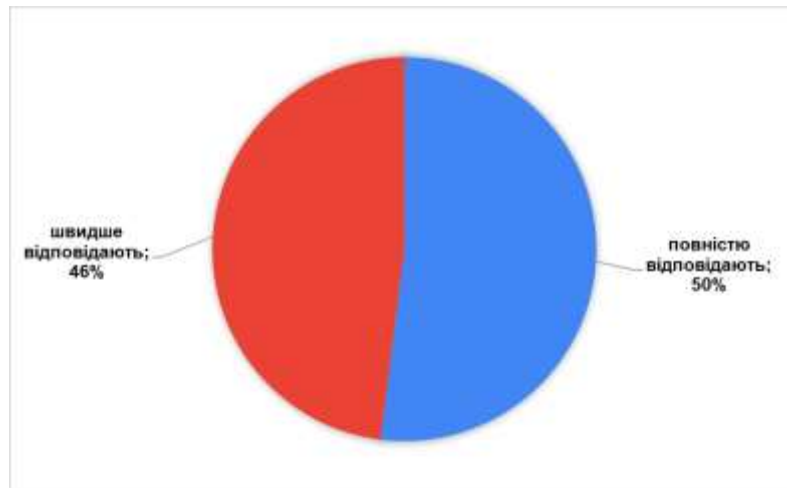

Рис. 1. Оцінювання «*Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу*» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (*1- найбільш важлива*) представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Базові загальні знання	3
Здатність до аналізу і синтезу	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Прийняття рішень	1
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність до навчання	4
Дослідницькі навички і уміння	5
Елементарні комп'ютерні навички	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	3,8	0	26,9	38,5	30,8
Рівень базових (професійних) знань і навичок	3,8	0	19,2	23,1	53,8
Стратегічне мислення	7,7	11,5	26,9	26,9	26,9
Націленість на кінцевий результат	3,8	3,8	11,5	42,3	38,5
Здатність працювати в колективі, команді	3,8	3,8	15,4	38,5	38,5
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	7,7	0	15,4	34,6	42,3
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	3,8	7,7	23,1	15,4	50
Навички управління персоналом, колективом	3,8	11,5	34,6	23,1	26,9
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	7,7	3,8	26,9	30,8	30,8
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	7,7	3,8	23,1	23,1	42,3
Ведення ділової документації	7,7	15,4	23,1	30,8	23,1

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) наступних якостей та навичок випускників: «націленість на кінцевий результат» 80,8%); по 76,9% - «рівень базових (професійних) знань і навичок», «здатність працювати в колективі, команді», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) - «стратегічне мислення» (19,2%), «ведення ділової документації» (23,1%), «навички управління персоналом, колективом» (15,4%).

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	92
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	73
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	92
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	62
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	62
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	73
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	23
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	23

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Агроінженерія» наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (92%);
2. Співвідношення теоретичної і практичної частини (92%);
3. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (73%);
4. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (73%);
5. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо). Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (62%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 96% - ву позитивну відповідь (рис. 2).

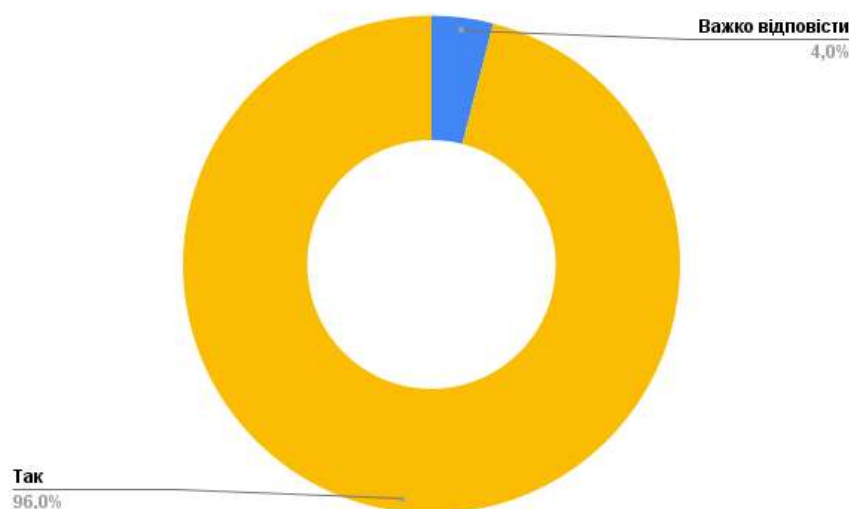

Рис. 2. Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – Комп'ютерне проектування, Робототехніка.
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - загальноосвітньої підготовки, Фізична культура, хімія.

Інші пропозиції від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Агроінженерія»: збільшити зв'язок сучасних технологій з практичним використанням; присутність студентів в аудиторії; форма атестації на вибір студенту; провести методичні відкриті засідання гарантами для презентування наповнення наскрізного навчання спеціальності.

Висновки

1. Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості освітньої програми «Агроінженерія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за критерієм відповідності знань випускника сучасному стану виробництва та бізнесу показали, що знання випускника зі спеціальності «повністю відповідають» на 50% та «швидше відповідають» на 46%. Для покращення цього показника, пропонується продовжити практику щорічного проходження заходів з підвищення кваліфікації та стажування на сучасних с.-г. підприємствах, які мають та використовують сучасну техніку та технології, науково-педагогічних працівників випускової кафедри експлуатації та технічного сервісу машин та інших кафедр, задіяних у викладанні циклу професійних дисциплін. Результати їх стажування заслуховувати, обговорювати та ухвалювати на засіданнях вченої ради механіко-технологічного факультету.

2. Результати ранжування компетентностей випускника для роботи за фахом показують, що найвагомішими компетенціями (1 та 2 позиція в рейтингу) є «Здатність застосовувати знання на практиці», «Засвоєння основ базових знань з професії», «Прийняття рішень», «Здатність породжувати нові ідеї (креативність)». Зазначені компетентності, з певним узагальненням цілком відповідають компетенціям освітньої програми.

3. Результати моніторингу оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми відображає достатньо високий рівень таких якостей та навичок випускників як: «націленість на кінцевий результат» 80,8%; по 76,9% - «рівень базових (професійних) знань і навичок», «здатність працювати в колективі, команді», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці». Меншими балами оцінили наступні критерії - «стратегічне мислення» (19,2%), «ведення ділової документації» (23,1%), «навички управління персоналом, колективом» (15,4%). З метою підтримки зазначених показників з високим результатом доцільно продовжувати реалізацію дуального навчання.

4. Визначено найнеобхідніші складові освітньої програми «Агроінженерія», на яких треба сфокусувати увагу при її щорічному оновленні. Серед них: спрямованість дисциплін на майбутню професію (92%);

співвідношення теоретичної і практичної частини (92%); зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (73%); залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (73%); організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо); обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (62%).

Також серед пропозицій викладачів введення до освітнього процесу таких дисциплін як «Комп'ютерне проєктування», «Робототехніка» та виведення з освітнього процесу загальноосвітньої підготовки дисципліна «Фізична культура», «Хімія». Щодо дисципліни «Комп'ютерне проєктування» у здобувачів є можливість обрати серед вибіркових компонентів дисципліну «Технології комп'ютерного проєктування» як майнор професійного спрямування, що розширює фахові компетентності з аграрної інженерії. Дисципліна «Робототехніка» не передбачена у навчальним планом. Вивчення робототехніки та мехатроніки агропромислового виробництва передбачено при здобутті другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю «Агроінженерія» в ТДАТУ.

Зазначені пропозиції від викладачів та складові освітньої програми будуть розглянуті та обговорені робочою групою при оновленні освітньої програми.

Гарант ОПП «Агроінженерія»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти, к.т.н., доцент

Іван ЧИЖИКОВ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР